

Estats d'agregació de la matèria

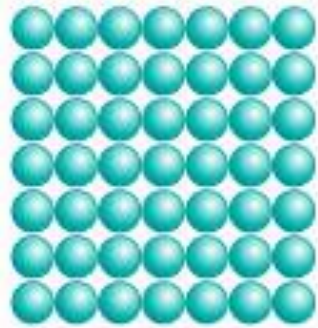
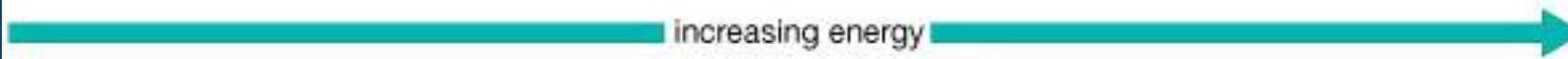
MP02_TRANSPORT DE SÒLIDS I FLUIDS

UF1_CONTROL I TRANSPORT DE LÍQUIDS

A1.1_ESTATS D'AGREGACIÓ DE LA MATÈRIA

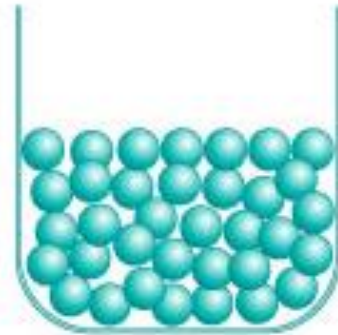
Estats de la matèria

Physical states

Solid

The molecules that make up a solid are arranged in regular, repeating patterns. They are held firmly in place but can vibrate within a limited area.

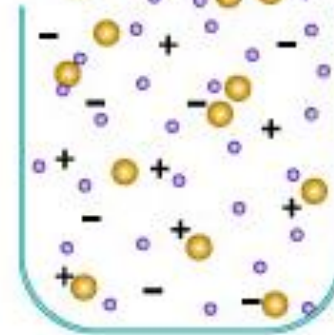
Liquid

The molecules that make up a liquid flow easily around one another. They are kept from flying apart by attractive forces between them. Liquids assume the shape of their containers.

Gas

The molecules that make up a gas fly in all directions at great speeds. They are so far apart that the attractive forces between them are insignificant.

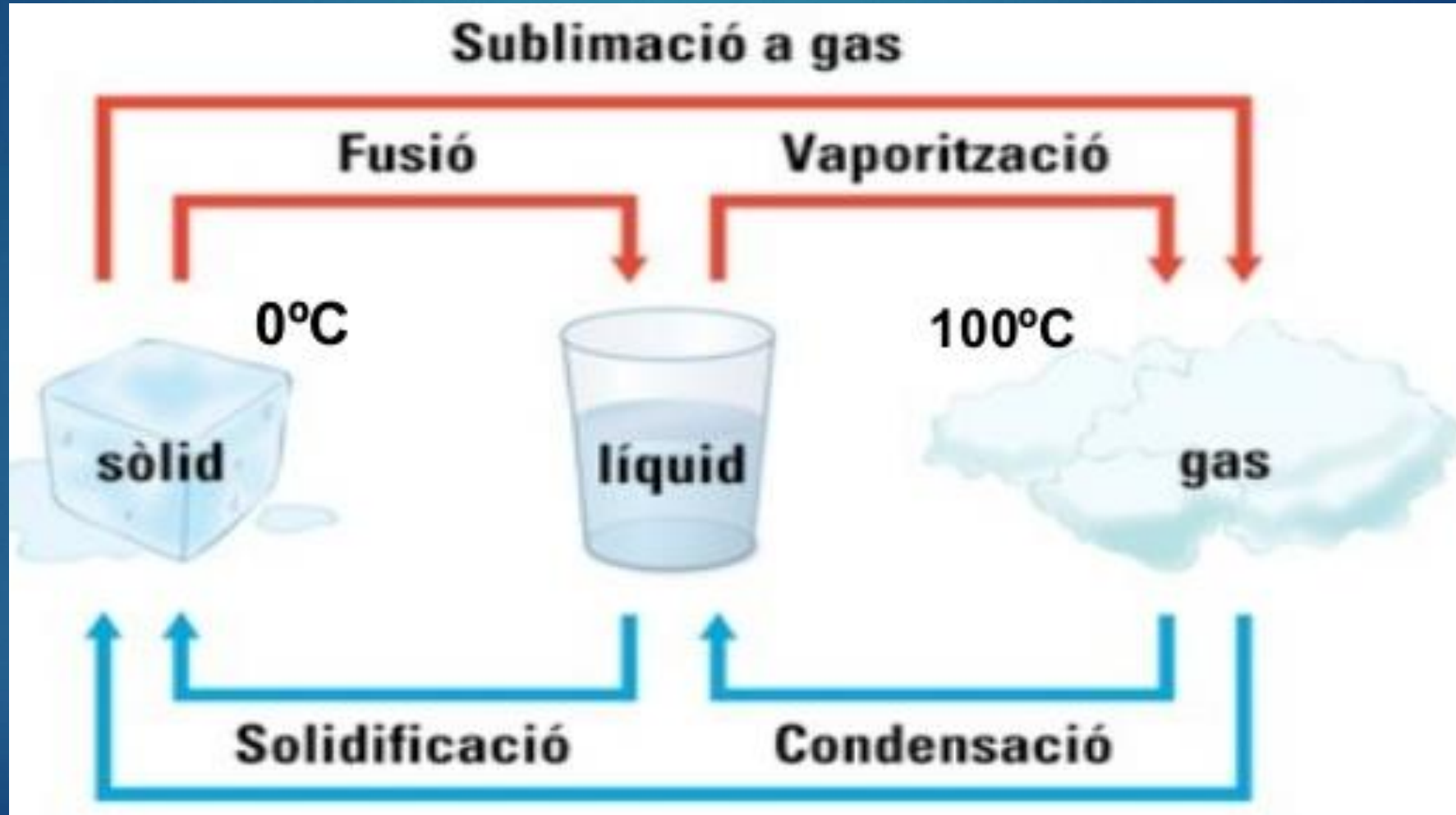

Plasma

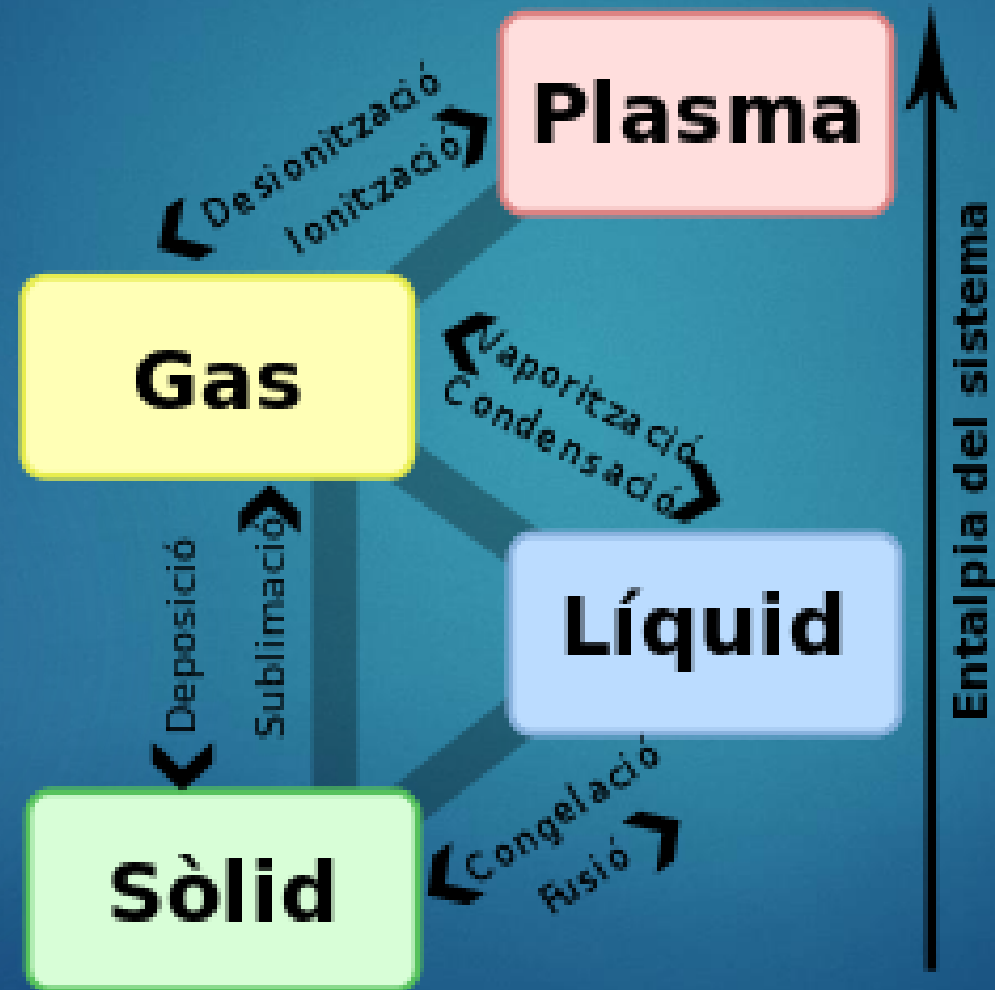
At the very high temperatures of stars, atoms lose their electrons. The mixture of electrons and nuclei that results is the plasma state of matter.

Canvis d'estat de la matèria

Canvis d'estat de la matèria

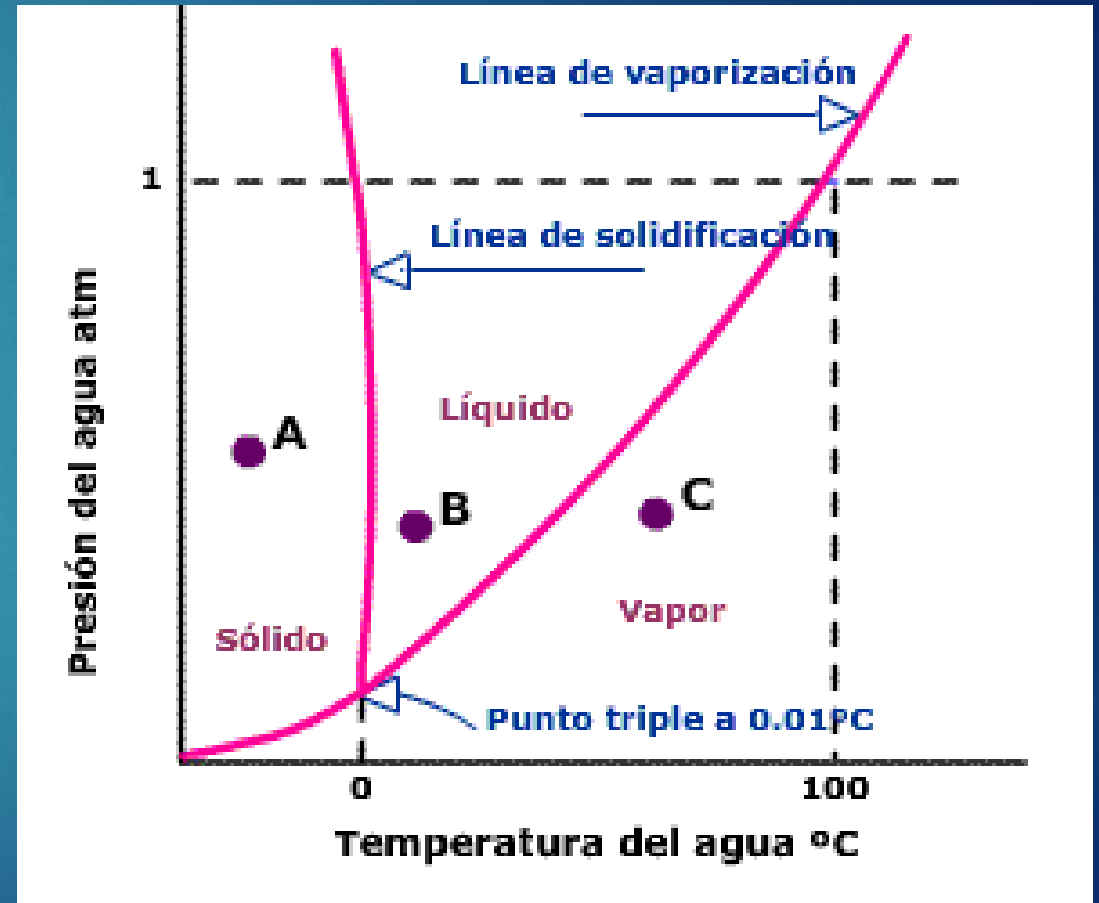

Diagrama de Gibbs

Els parells (pressió, temperatura) que corresponen a una transició de fase entre:

- ▶ Entre una fase sòlida i una fase líquida: fusió - solidificació;
- ▶ Entre una fase sòlida i una fase vapor (gas): sublimació - deposició (o sublimació inversa);
- ▶ Entre una fase líquida i una fase vapor: vaporització - condensació (o líquüefacció).

La densitat del líquid i vapor són iguals. Més enllà d'aquest punt, la matèria es presenta com un fluid supercrític que té propietats tant dels líquids com dels gasos. Modificant la pressió i temperatura en valors al voltant del punt crític es produeixen

En aquest punt del diagrama coexisteixen els estats sòlid, líquid i gasós. Aquests punts tenen cert interès, ja que representen un invariant i per tant es poden utilitzar per calibrar termòmetres.

Regla de les fases de Gibbs

- ▶ Aquesta regla ens defineix els graus de llibertat que posseeix el sistema depenent del tipus de variables que considerem. Estableix la següent relació:

$$\mathbf{\triangleright F + P = C + 2}$$

F = nombre de graus de llibertat

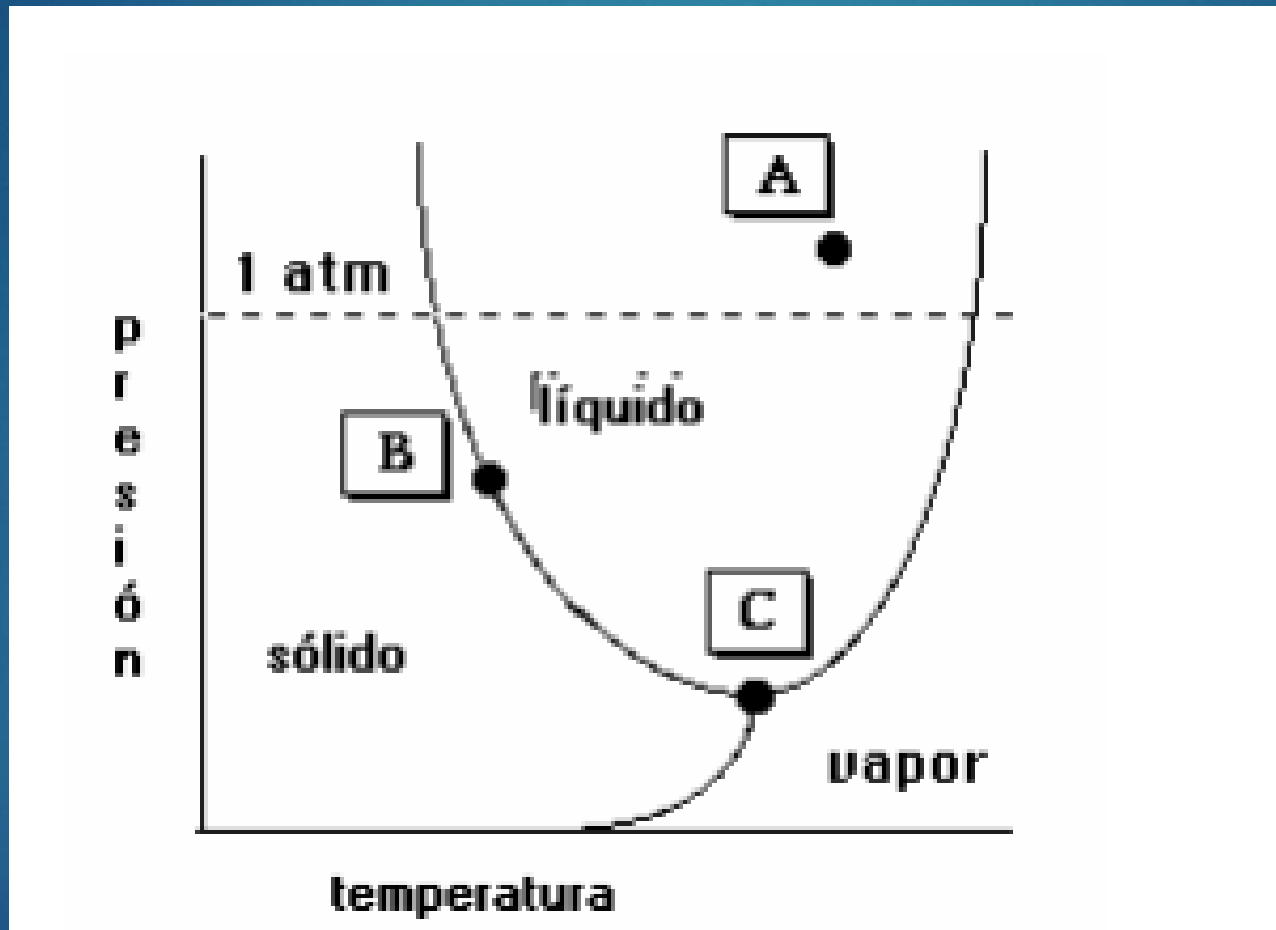
P = nombre de fases presents.

C = nombre de components

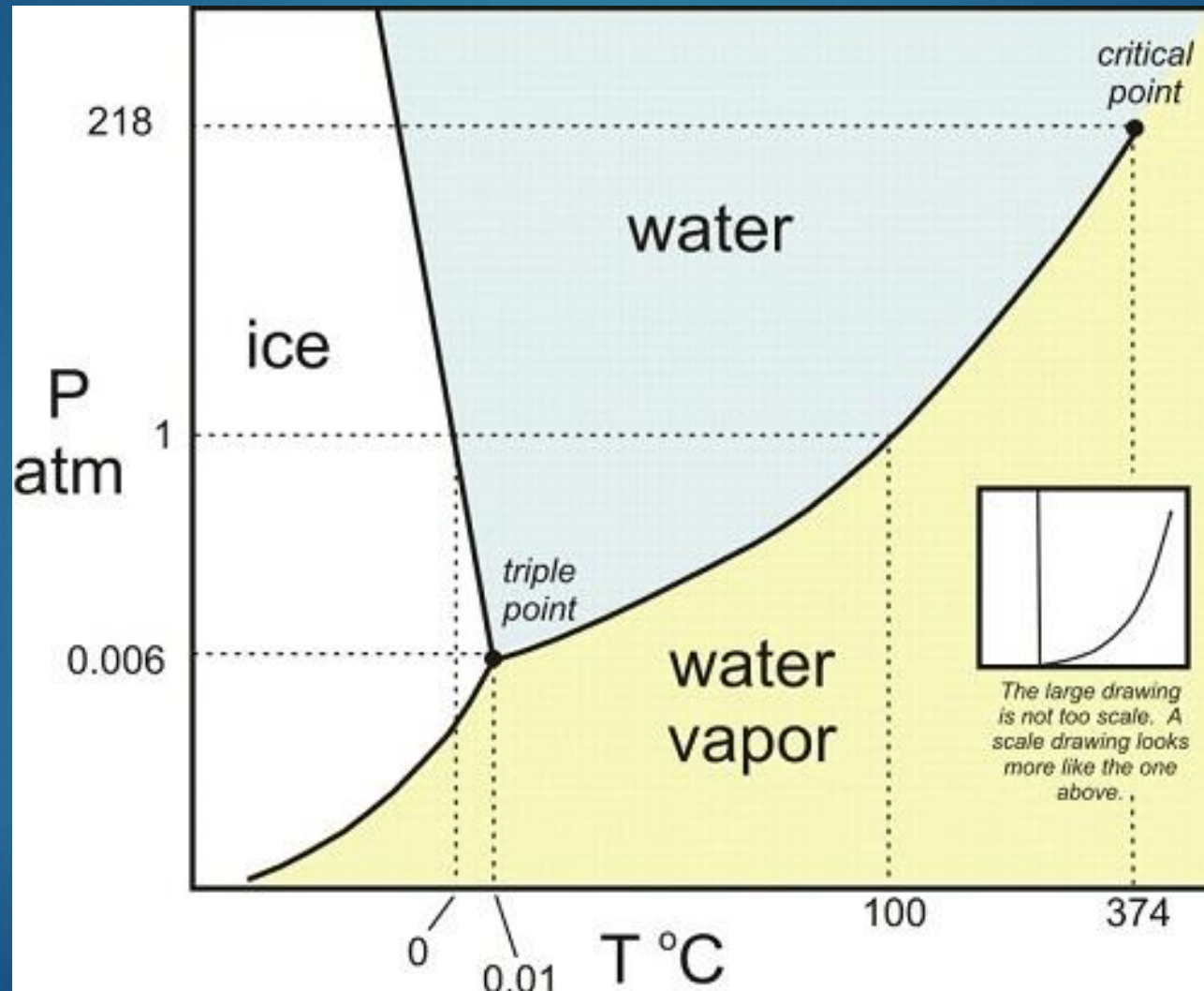
2 = és el nombre de variables d'estat del sistema (temperatura i pressió).

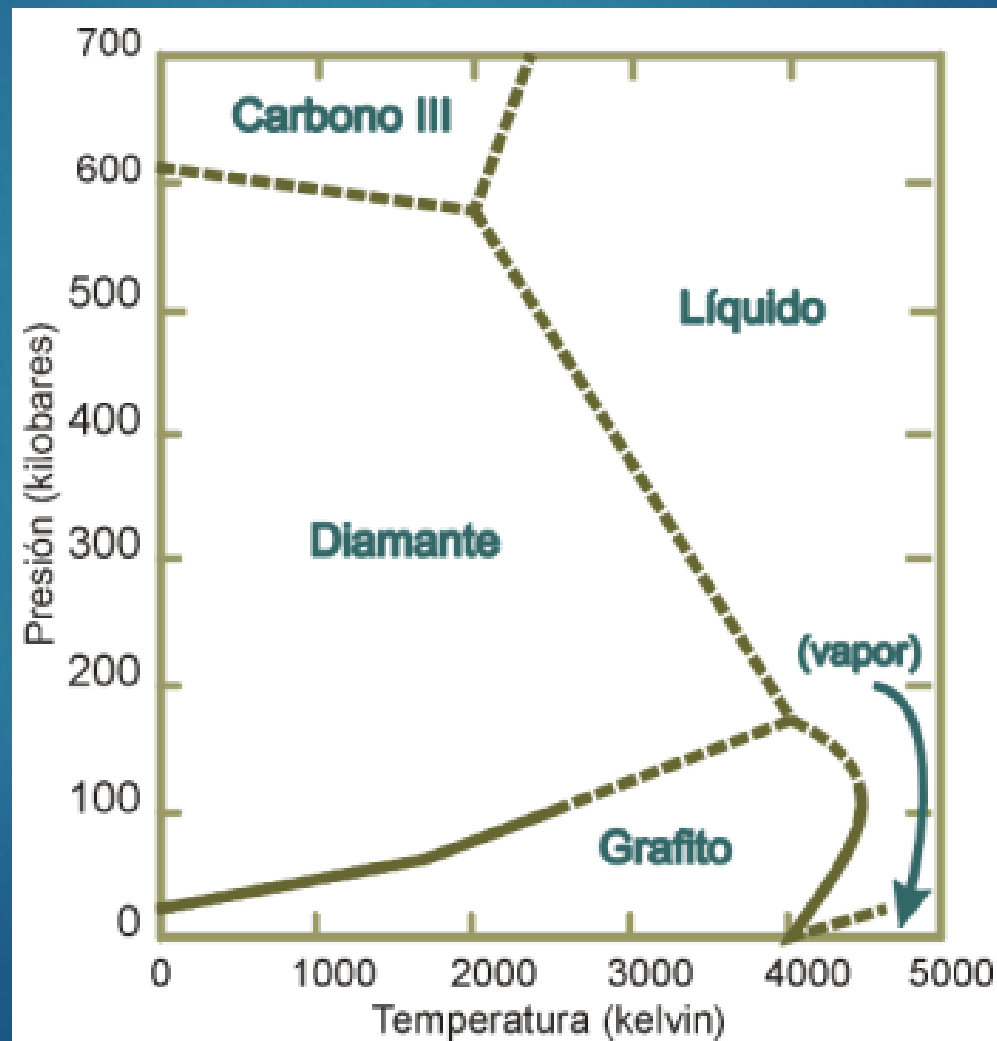
Exemple Regla fases de Gibbs

Diagrama de fases: substância pura

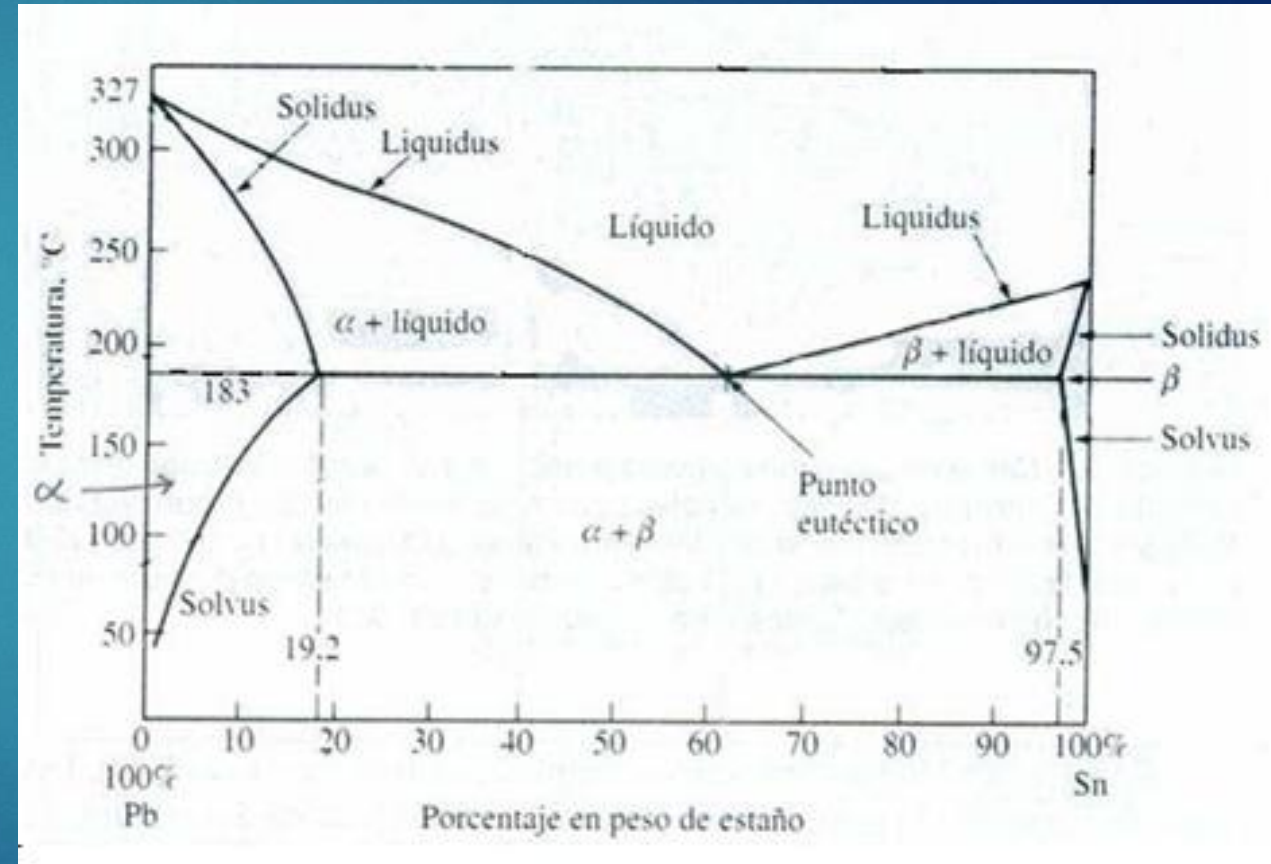
Diagrama de fases: substància pura

Diagrama de fases: binari

En un diagrama binari poden aparèixer les següents regions:

- ▶ Línia de **liquidus**, per sobre de la qual només hi ha fases líquides.
- ▶ Línia de **solidus**, per sota de la qual només hi ha fases sòlides.
- ▶ Línia **eutèctica i eutectoide**. Són línies horitzontals (isotermes) en les que tenen lloc transformacions eutèctiques i eutectoides, respectivament.
- ▶ Línia de **solvus**, que indica les temperatures per a les quals una dissolució sòlida (α) d'A i B deixa de ser soluble per transformar-se en dues dissolucions sòlides (α) + (β) de diferent composició en A i B.

Diagrama de fases: binari

En un diagrama binari poden aparèixer les següents regions:

- ▶ Sòlid pur o dissolució sòlida.
- ▶ Barreja de dissolucions sòlides (eutèctica, eutectoide, peritèctica, peritectoide).
- ▶ Barreja Sòlid - Líquid.
- ▶ Únicament líquid, ja sigui barreja de líquids immiscibles (emulsió) o sigui un líquid completament homogeni.
- ▶ Barreja líquid - gas.
- ▶ Gas (ho considerarem sempre homogeni,)

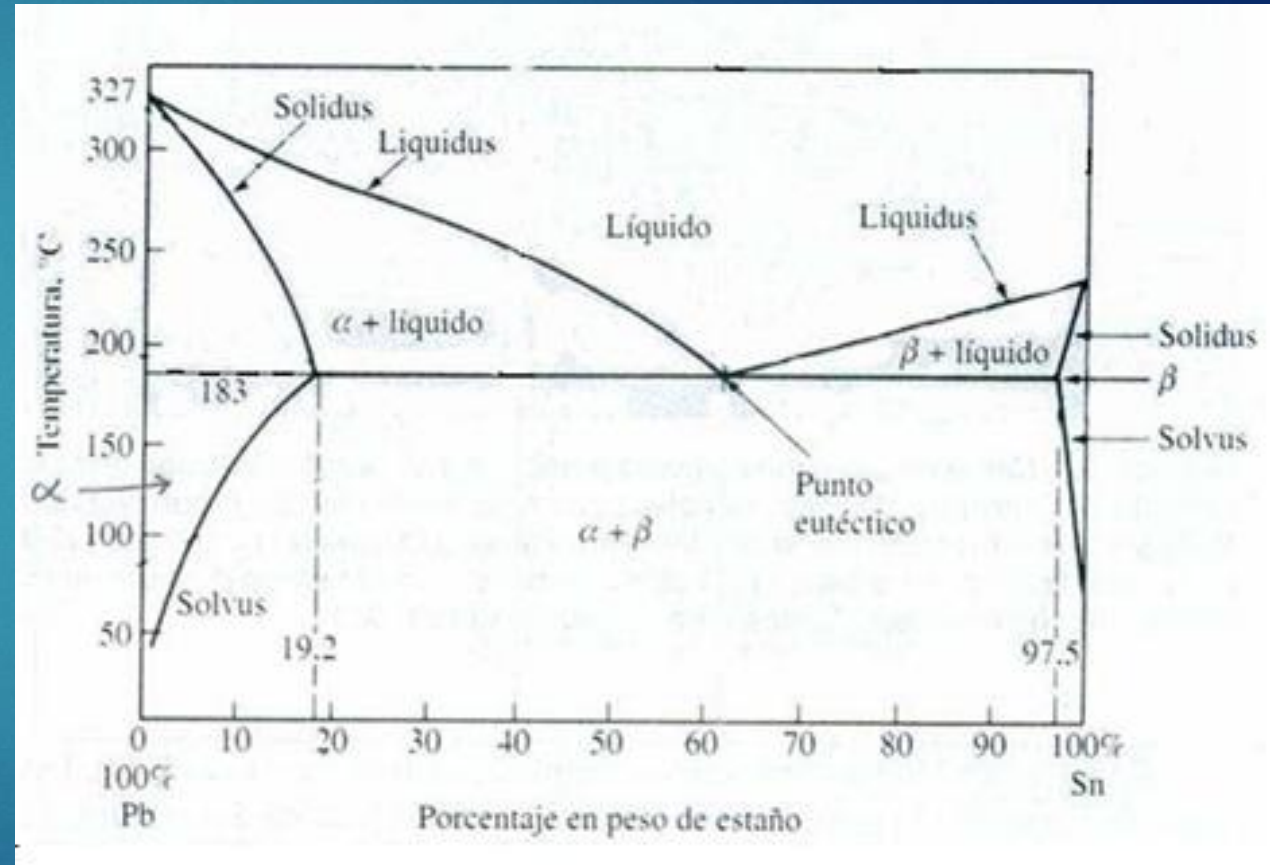

Diagrama de Fase Binarios:

REACCIONES INVARIANTES

Concentraciones definidas, en las que tienen lugar transformaciones a temperatura constante

EUTEC

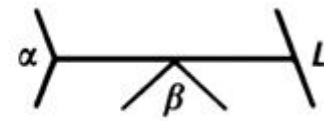
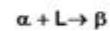
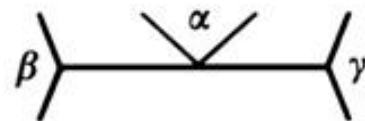
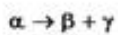
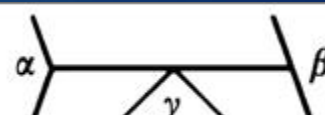
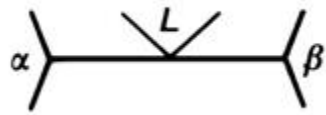
PERITEC

Eutética: Transformación de un líquido L con la composición eutéctica en dos fases sólidas durante el enfriamiento. Ver imagen 7.

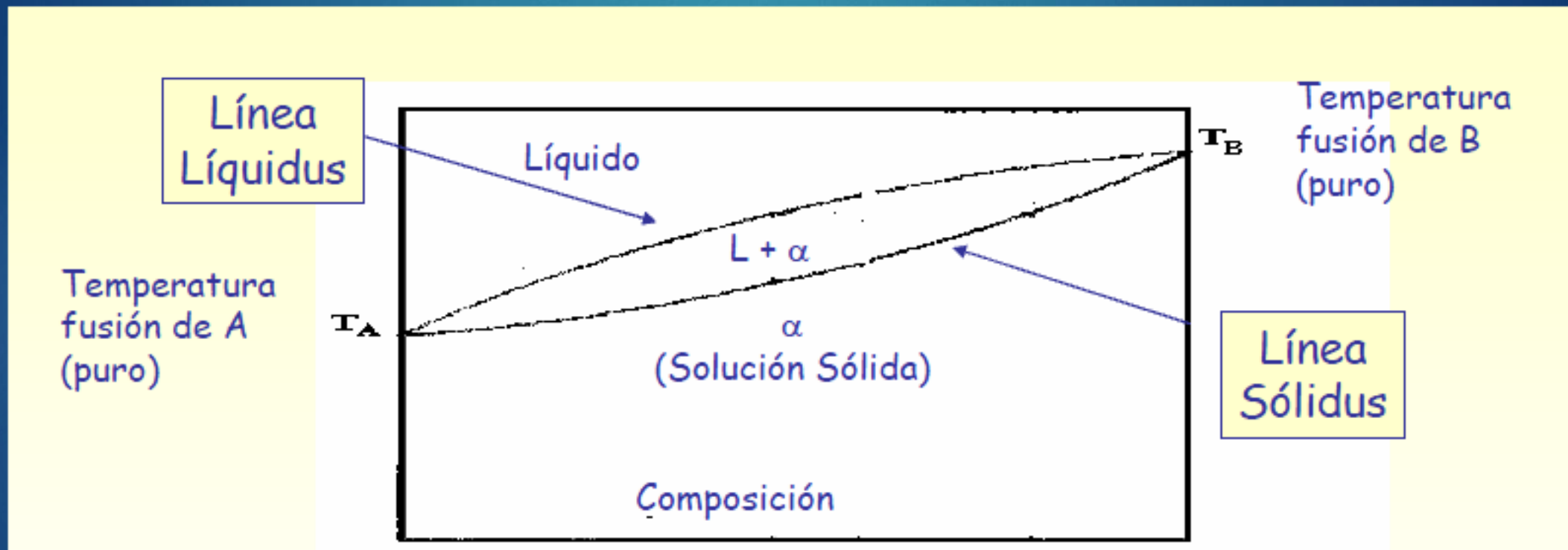
Eutectoide: Transformación de un sólido α con la composición eutectoide en dos fases sólidas durante el enfriamiento. Ver imagen 8.

Peritética: Transformación de un sólido α y un líquido L en un sólido inicial β durante el enfriamiento. Ver imagen 9.

Peritectoide: Debe cumplir con lo siguiente: Sólido 1 + Sólido 2 $\rightarrow$ Sólido 3. Para aprender a distinguir este punto en un diagrama se muestra en la imagen 10.

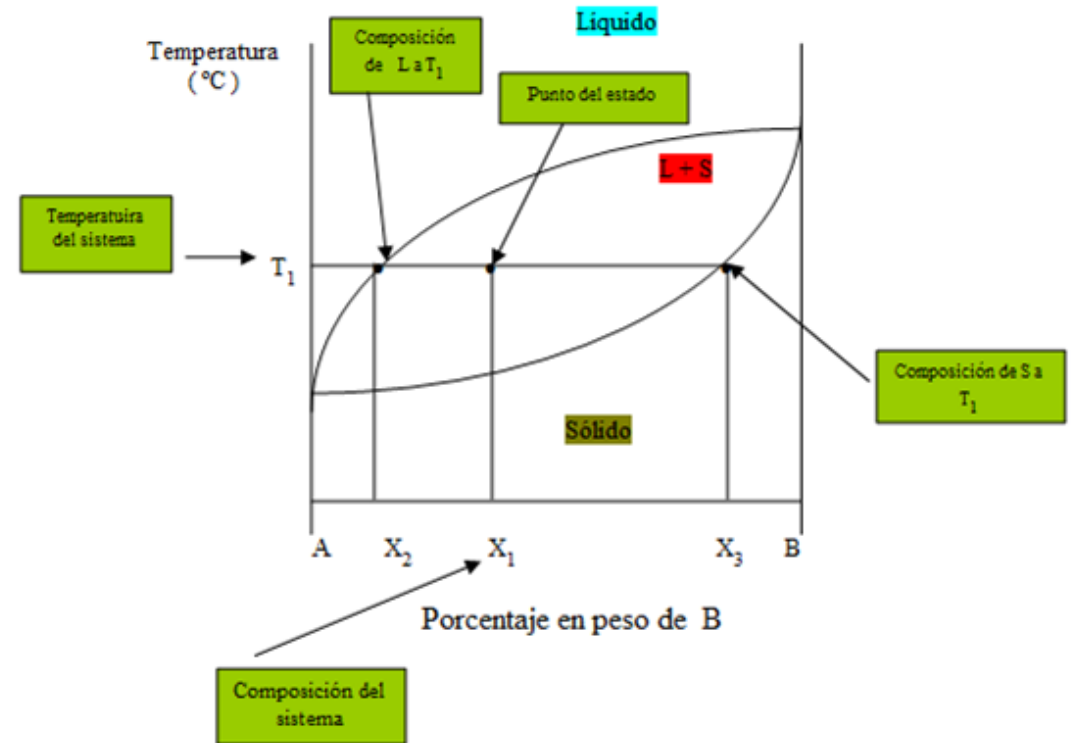
Diagramas de fases: binaris solubilidad total en estat sòlid

Llei de la palanca

Si com en l'exemple del diagrama estem a una temperatura T_1 i amb una composició del sistema $X_1\%$ de B tindrem una barreja de dues fases, L i S (líquid i sòlid), determinarem la composició química de cadascuna i les seves quantitats relatives. així:

Per determinar les quantitats relatives de L (líquid) i S (sòlid) que hi ha a una temperatura i composició prefixades farem servir la regla de la palanca

$$\% \text{ de líquid} = \frac{\text{Longitud de la isoterma opuesta al líquido}}{\text{Longitud total de la isoterma}} = \frac{X_3 - X_1}{X_3 - X_2}$$

Para cualquier composición y temperatura

$$\% \text{ de sólido} = \frac{\text{Longitud de la isoterma opuesta al sólido}}{\text{Longitud total de la isoterma}} = \frac{X_1 - X_2}{X_3 - X_2}$$

Evidentemente:
% de L + % de S = 100%

Diagrames de fases: binaris solubilitat parcial

- ▶ Reacció eutèctica binària.

Quan un líquid de composició constant dóna lloc a dos sòlids de composicions definides. La reacció eutèctica pot esquematitzar com segueix:

- ▶ Una de les principals característiques dels sistemes eutèctics és que la temperatura a la qual es forma la fase líquida és més baixa que la dels dos components purs.

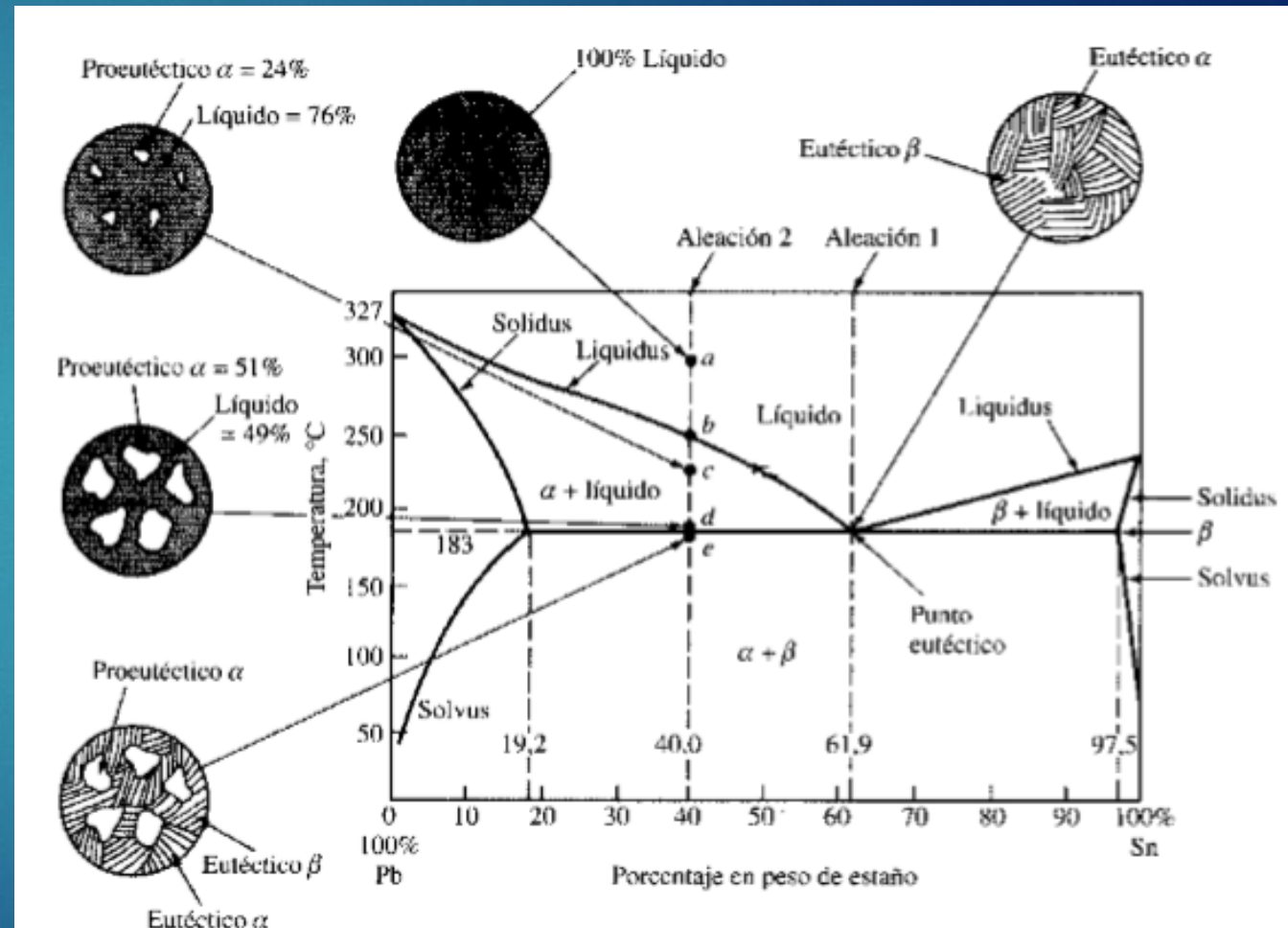

Figura 8. Diagrama de equilibri de fases en equilibri Pb-Sn. La reacció invariante eutèctica a un 61.9% de Sn i 183°C és el rasgo més important de tot el sistema. En el punt eutèctic coexisten α (19.2% de Sn), β (97.5% de Sn) i líquid (61.9% de Sn)

Diagrames de fases: binaris solubilitat parcial

Reacció peritèctica binària.

- ▶ Quan per reacció d'un líquid i un sòlid, a temperatura constant, s'obté un altre sòlid, la reacció rep el nom de peritèctica (o perifèrica). Es tracta d'un sòlid amb un punt de fusió no congruent.

- ▶ Líquid + Sòlid α $\leftrightarrow$ Sòlid β

